

De bovengenoemde brochure nu bevat de rede voluit. Meerdere voorbeelden van begraven buiten de kerken in binnen- en buitenland worden erin genoemd; o.m. de beroemde predikant-geograaf Peter Plancius liet zich in 1622 reeds buiten Amsterdam begraven. In 1779 was te Zwolle door een familie toestemming gevraagd om een particuliere begraafplaats buiten te mogen inrichten; dit verzoek is toen niet ingewilligd en die familie heeft toen in het open veld een graf voor haar leden ingericht, welk graf in 1787 geheel verwoest werd. Ook te Scheveningen was door enkele ingezetenen vergunning voor een privé-begraafplaats aangevraagd (1779), wat toegestaan werd. Als eerste openbare begraafplaats noemt onze schrijver inderdaad die te Zuilen (1782 dus).

Prijsvraag

In 1783 schrijft het Zeeuws Genootschap nog een prijsvraag uit over het voordeel van openbare begraafplaatsen buiten de stadskern. Het antwoord hierop door mr. J. D. van Leeuwen uit Tiel wordt in 1785 bekroond, waarop in die plaats een genootschap opgericht wordt om aldaar dat idee te kunnen verwezenlijken.

Ook buiten Amsterdam wordt een begraafplaats opgericht, in 1791 te Diemen.

De rede van ds. Ockerse heeft tot resultaat gehad dat, zoals reeds vermeld, te Wijk bij Duurstede in 1792 een openbaar kerkhof ingericht is.

Dat dit idee niet bepaald direct overal navolging vindt, blijkt o.a. uit het feit dat men jaren later nog herhaaldelijk in diverse kranten grafkelders in kerken te koop aangeboden vindt - dit heeft nl. ook financiële voordelen voor de kerken!

En ondanks het verbod van 1803 wordt bijv. prof. Saxe in 1806 in de Lutherse kerk alhier begraven!

Voor de uitspraak dat de openbare begraafplaats te Zuilen inderdaad als zodanig de eerste in ons land geweest is, pleit ook wel het feit dat de Hollandse Maatschappij van Wetenschappen aan de heer W. R. Tuyl van Serooskerken, naar aanleiding van deze schenking aan zijn dorp, in 1783 een gouden medaille heeft toegekend.

J. G. van Cittert-Eymers

„Geef Utrecht de vijf...”

Ja, u hebt het goed gelezen: „Geef Utrecht de vijf...” Dat wil zeggen, dat het deze keer om u persoonlijk gaat, om uw handdruk. In het leven van alle dag doet u dat zomaar niet. U belooft aan de ander pas iets, wanneer u daartoe de mogelijkheden hebt. Alleen dan bent u bereid tot een afspraak, waaraan wederzijdse verplichtingen vast zitten.

Ik ben ervan uitgegaan, dat de vijf middeleeuwse kerken die in Utrechts binnenstad nog om restauratie vragen, uw interesse hebben. Een stad die haar verleden verloochent en onvoldoende rekening houdt met het conserveren van wat uit lang vervlogen eeuwen aan monumenten resteert, is haar geschiedenis niet waard. En dat geldt ook voor de burgers, de inwoners ervan. Het wonen in Utrecht is niet zomaar een voorrecht, het is een unicum, omdat de stad uniek is. Ook zij die op andere wijze aan de stad Utrecht verbonden

waren (bijv. door studie, werkkring of anderszins) moeten zich dit serieus realiseren.

Natuurlijk zullen er zijn, die over de vraag of de stad Utrecht de restauratie van vijf middeleeuwse kerken moet doorzetten, de schouders ophalen. Het zal hun een zorg zijn of het herstel van de onvervangbare gebouwen gerealiseerd gaat worden of niet.

Maar om die mensen gaat het natuurlijk niet. Het gaat allereerst om die anderen, die de restauratie van de vijf middeleeuwse kerken - de St. Nicolaas, de St. Jacob, de Buurkerk, de St. Jan en de Dom - toejuichen en er nog wat voor over hebben óók. Het gaat om hen, die het met de plannen van de overheid eens zijn, om dit grootse karwei te klaren en financieel mogelijk te maken. Op de eerste oproep om steun reageerden 500 belangstellenden. Zij stortten op girorekening nr. 61.65.17 (ten name van de *Kerkvoogdij der Ne-*

Oude kap over de middenbeuk van de Jacobikerk, gezien uit het oosten, dus naar de toren toe. Duidelijk zijn de gewelfrondingen en stalen trekstangen, dienend om de buitenwaartse druk op de muur weg te nemen.

derlandse Hervormde Gemeente te Utrecht) onder vermelding: Restauratie binnenstadskerken een bedrag van f 25,— (+ f 5,— voor een ringband), omdat zij graag op het aanbod van de restauratiecommissie wilden ingaan, om hun - wanneer dat nodig is - te laten weten hoe de stand van de restauratie is.

Voor het genoemde bedrag ontvangt u op gezette tijden niet alleen de restauratieberichten, maar ook informatie over de geschiedenis van het unieke oude Utrechtse kerkenbezit. De eerste aflevering zal in december verschijnen.

Is dat nu zo belangrijk? Heeft de restauratiecommissie u dáárvoor nodig? Jazeker, - ook u kunt niet gemist worden. Want het gaat niet alleen om de stad of om de plaatselijke hervormde gemeente: het gaat veel meer om een bezit, dat er nationaal en internationaal zijn mag.

A. Graafhu's

Excursies

Voor de excursie naar de Dom op zaterdag 11 november jl. bestond zoveel belangstelling dat velen teleurgesteld moesten worden.

De heer Th. Haakma Wagenaar heeft zich daarom bereid verklaard in het voorjaar nogmaals een

rondleiding te verzorgen. Nadere mededelingen volgen nog.

Begin februari bezoeken wij het in januari te openen gerestaureerde 't Hoogt. In april zal een excursie worden gemaakt naar de St.-Nicolaas-kerk.

Actie gevraagd

Ondergetekenden, verontrust door de toenemend slechtere financiële positie van Oud-Utrecht, hebben besloten om daaraan een halt toe te roepen en zich voorgenomen om de verzorging van het jaarboek ter verzending, zomede de bezorging in de stad Utrecht buiten bezwaar van de kas ter hand te nemen.

Zij nodigen tevens alle leden die meer willen zijn dan passieve consumenten van wat Oud-Utrecht hun biedt, uit een briefkaart met hun naam en adres te zenden aan de secretaris, zodat op korte termijn een ledenvergadering bijeengeroepen kan worden, waarop een nauwere betrokkenheid van de leden bij hun vereniging doorgepraat kan worden.

Wat „tussen Rijn en Lek“ kan, moet ook in Utrecht kunnen.

Peter van Daal
Joep Kervezee
Gibo Smilda

Nieuwe redacteur

Hierbij delen wij de leden mee, dat het de heer B. Kieboom in verband met zijn benoeming, al enige tijd geleden, tot chef perszaken bij de TH te Delft, niet langer mogelijk is redacteur van het maandblad te blijven. De heer H. Sneijder, Oasedreef 2, Utrecht, telefoon 616091, is bereid gevonden om met ingang van 1973 het redacteurschap op zich te nemen.

Wij danken de heer Kieboom heel hartelijk voor het vele werk dat hij voor de vereniging in het algemeen en voor het maandblad in het bijzonder heeft verricht, voor zijn grote aandeel in het nieuwe „aanzien“, dat dit maandblad na zijn komst heeft gekregen en voor zijn vele eigen bijdragen!

Het bestuur